
Årsbokslut 2017

Arbets- och företagsnämnden

Tertial 3 2017

Innehållsförteckning

1	Verksamhetens uppdrag	3
2	Hänt i verksamheten 2017	4
3	Måluppfyllelse under 2017	5
3.1	Bästa utveckling för alla.....	7
	<i>Egen försörjning är en vinst för alla. Genom jobbpeng ges stöd till arbete, studier och eget företagande till de Nackabor som har behov.....</i>	7
3.2	Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.....	12
	<i>Nackabors erfarenheter ska tas tillvara. Mötesplatser för innovation och entreprenörskap bidrar till ett välkomnande, inkluderande och mångkulturellt samhälle. Nyanlända nackabors bostad finns i alla kommundelar. Kommunen skapar möjlighet till språkutveckling, ökad integration och jobb i samspel med civilsamhälle och näringsliv.....</i>	13
3.3	Stark och balanserad tillväxt	13
	<i>När Nacka växer ökar antalet arbetsgivare som har behov av arbetskraft. En viktig del är att ge arbetssökande Nackabor förutsättningar att stärka sina kunskaper och färdigheter så de matchar arbetsgivarnas och näringslivets behov kompetens.....</i>	14
3.4	Maximalt värde för skattepengarna	14
	<i>Jobbpeng bidrar till egen försörjning och minskat behov av bidrag. Individanpassade insatser och flexibel vuxenutbildning innebär en snabb och effektiv väg in på arbetsmarknaden.....</i>	15
4	Ekonomiskt resultat.....	16
5	Investeringar.....	18
6	Åtgärdsplan.....	19
7	Åtgärdsplan.....	20

I Verksamhetens uppdrag

Nackaföretag ska ha god tillgång till kompetens och nackabor ska kunna ta del av arbetsmarknaden. Arbets- och företagsnämnden ansvarar för den kommunala vuxenutbildningen, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser. Nämnden har även det samlade ansvaret för flyktingmottagandet.

2 Hänt i verksamheten 2017

Under året har ett tydligt fokus på insatser för att påskynda etablering av nyanlända lett till två lokala överenskommelser med Arbetsförmedlingen. Detta har bland annat inneburit att nyanlända kunder träffar representanter från både kommunen och Arbetsförmedlingen i ett tidigt skede i etableringen och därmed påskyndar starten av utbildning eller andra arbetsmarknadsinsatser. Det har också inneburit att kunder erbjuds anpassade yrkesutbildningar genom så kallade Jobbspår vilket leder till kortare väg till egen försörjning.

Den kommunala vuxenutbildningen visar fortsatt mycket goda resultat, över 90 procent av eleverna har minst uppnått godkänt betyg efter avslutade kurser.

Verksamheten ekonomiskt bistånd har under året gått i frontlinjen vad gäller kommunens digitaliseringsresa genom både digitaliserad ansökan och robohandläggning.

3 Måluppfyllelse under 2017

Delfinansiering via statsbidrag

Verksamheten finansieras till del av statsbidrag. För ensamkommande barn och unga är det en stor eftersläpning i utbetalningar från Migrationsverket. Detta medför att en del av de bidrag som erhållits under året gäller för 2015 och 2016, då antalet barn och ungdomar var större och ersättningsnivåerna var högre. I början av 2018 har fortfarande inte alla statsbidrag kopplat till ensamkommande barn och unga för 2017 utbetalats.

Statsbidragen för nyanlända styrs bland annat av hur många som egenbosätter sig i kommunen. Under 2017 har bidragen för nyanlända varit högre än vad som beräknades vid årets början på grund av ett större antal egenbosatta än beräknat.

Antal statsbidragsberättigade vuxenutbildningskurser och kurspaket har ökat under 2017. Bland annat har efterfrågan på yrkes- och lärlingsutbildningar ökat.

2017	Förväntade bidrag, kr	Erhållna bidrag, kr
Ensamkommande	138 463 000	167 536 748
Nyanlända	45 840 000	53 683 600
Vuxenutbildning	6 500 000	10 001 419
Summa	190 803 000	231 221 767

Kommunjämförelse

Utfallet för de nyckeltal som används för jämförelse med andra kommuner sammanställs årligen i en nationell databas. Utfallet för 2017 kommer att redovisas under kommande tertialrapportering. En sammanställning för 2016 återfinns i nedanstående tabeller.

2016	Nacka	Riket	Tyresö	Täby	Sollentuna	Solna	Danderyd	Stockholm
Nettokostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv	748	1 277	628	313	807	402	291	1 242

Inom ekonomiskt bistånd är det komplicerat att göra en rättvisande jämförelse på grund av olika förutsättningar i de olika kommunerna. De flesta av jämförelsekommunerna ser dock en ökning av ekonomiskt bistånd kopplat till nyanlända. Ett fåtal har bostadsförsörjningsmodeller som minimerar påverkan på behovet av ekonomiskt bistånd, andra har inga kostnader för det så kallade glappet - den tid från det att ett nyanländ anvisas till kommunen till dess att en etableringsplan är upprättad hos Arbetsförmedlingen. I Solna hade man en kostnadsökning mellan 2015 och 2016 som man bedömer beror på "glappet" och höga hyreskostnader, samt att antalet nyanlända ökat kraftigt men senare än i övriga jämförelsekommuner.

Tyresö kommun och Täby kommun hade vid jämförelsen inte tagit emot sin andel av nyanlända som anvisats dem. Det kan även konstateras att Nacka tillsammans med Sollentuna är de kommuner av de jämförda som tagit emot flest nyanlända personer sett till befolkningens mängd.

2016	Nacka	Riket	Tyresö	Täby	Sollentuna	Solna	Danderyd	Stockholm
Nettokostnad gymnasial vuxenutbildning, kr/inv	406	262	352	103	128	139	111	303
Nettokostnad grundläggande vuxenutbildning, kr/inv	70	97	75	30	81	72	36	42
Nettokostnad svenska för invandrare, kr/inv	117	214	156	54	137	150	88	272

Många kommuner erbjuder bara vuxenutbildning motsvarande det de får i statsbidrag. Eftersom

Nacka har ett kundval som bygger på efterfrågan har vi ett större utbud och därmed större volymer. I Nacka tillåts till exempel elever läsa en andra gymnasieutbildning på vuxennivå, vilket inte tillåts i andra kommuner. Kundvalet och matchningen mot efterfrågan leder till minskande kostnader för utanförskap och arbetslöshet, men höjer kostnaderna för vuxenutbildningen.

2017	Nacka	Riket	Tyresö	Täby	Sollentuna	Solna	Danderyd	Stockholm
Arbetslöshet i 16-24 år i kommunen, andel (%) av bef.	1,9	4,5	2,6	1,0	1,9	2,0	1,1	2,4
Arbetslöshet utrikesfödda, andel av arbetskraft, %	9,1	12,1	7,1	6,8	8,7	6,9	6,8	9,3
Arbetslöshet i 18-24 år, andel av arbetskraft %	3,4	4,6	3,9	2,3	3,3	3,2	2,5	3,7

Arbetslösheten för unga och utlandsfödda var relativt likartad i de olika jämförelsekommunerna under 2017. Täby, Solna och Danderyd placerar sig bättre än Nacka i jämförelsen vad gäller utrikesfödda, vilket sannolikt bland annat beror på att kommunerna tagit emot ett mindre antal nyanlända än Nacka.

Särskilda uppdrag från kommunfullmäktige

I Mål och Budget för 2017-2019 gav kommunfullmäktige arbets- och företagsnämnden följande uppdrag för 2018:

- utreda eventuellt införande av sommarjobscheck
- till kommunstyrelsen redovisa hur arbetet med att anpassa mottagandet av ensamkommande flyktingbarn till de nya statliga bidragen går
- noga följa kostnaderna för ekonomiskt bistånd och återkomma med förslag på hur fler nackabor ska kunna klara sin egen försörjning och att behovet av ekonomiskt bistånd därmed dämpas. I uppdraget ingår att göra en fördjupad jämförelse med kommuner som genomfört ett framgångsrikt arbete på området
- aktivt arbeta med arbetsmarknadsinsatser särskilt riktade till kvinnor som står långt från arbetsmarknaden.

Sommarjobscheck

En utredning av införande av sommarjobscheck redovisades i juni i arbets- och företagsnämnden och i augusti i kommunstyrelsens arbetsutskott. Utredningen visade att ett införande inte skulle medföra positiva effekter. Ärendet återremitterades till arbets- och företagsnämnden för komplettering med bland annat en analys av hur effekten av sommarjobscheck har varit i till exempel Uppsala kommun. Det kompletterade ärendet kommer att redovisas i arbets- och företagsnämnden i februari 2018 och därefter i kommunstyrelsens arbetsutskott.

Anpassning till nya statliga bidrag för ensamkommande flyktingbarn

I december beslutade arbets- och företagsnämnden om en strategi för anpassning av verksamheten till de nya ersättningsnivåerna. Under året har status i relation till strategin redovisats vid tre enskilda tillfällen till arbets- och företagsnämnden, samt vid tertialbokslut i maj samt september. Förutom tertialboksluten kommer en slutredovisning av arbetet under 2017 göras till kommunstyrelsen i februari 2018.

Kostnader för ekonomiskt bistånd

En genomlysning av orsaker till kostnadsutvecklingen inom ekonomiskt bistånd genomfördes under sommaren och redovisades i arbets- och företagsnämnden under hösten. Genomlysningen visar att de största orsakerna till kostnadsutvecklingen under 2016 och 2017 var ett ökat antal hushåll med behov av försörjningsstöd, främst i form av nyanlända, kostnader som uppstått på grund av det så kallade glappet samt höga hyreskostnader. Resultatet av genomlysningen och ett åtgärdsprogram för att

minska behovet redovisades för arbets- och företagsnämnden i januari 2018 och för kommunstyrelsens arbetsutskott i februari 2018. Åtgärderna innefattar bland annat både effektiva insatser för att stötta individer till egen försörjning och att minska boendekostnaderna.

Insatser riktade mot kvinnor

Under året har bland annat följande aktiva arbetsmarknadsinsatser riktade mot kvinnor som står långt från arbetsmarknaden genomförts:

- Förstärkning och utökning av förrehabiliterande insatser
- Bevakning av behovet av utökat stöd till verksamheten Svenska med baby
- Aktiv uppsökning av, och riktade insatser till, kvinnor som kan vara aktuella för studiestartsstöd
- Implementering av SFI-bas samt aktiv uppsökning av kvinnor som kan vara aktuella
- Fördjupad analys till varför det tar längre tid för kvinnor att få godkänt i Svenska för invandrare samt påföljande åtgärder
- Projektet "Mina kollegor" där kvinnor med akademisk utbildning deltagit
- Analys av anledningen till att vissa kvinnor bedöms sakna arbetsförmåga men ändå inte bedöms uppfylla kriterierna för sjukersättning.

Uppdraget redovisades i september till arbets- och företagsnämnden. Effekter av insatserna kan delvis utläsas ur denna rapport.

3.1 Bästa utveckling för alla

Egen försörjning är en vinst för alla. Genom jobbpeng ges stöd till arbete, studier och eget företagande till de Nackabor som har behov

—

Kommentar

Språkutbildningen är en viktig del i integrationen av nyanlända

Nacka kommun har under året välkomnat många nyanlända medborgare. Stort fokus har därför varit på att snabbt träffa dem och introducera dem för studier i bland annat svenska för invandrare (SFI). Andelen elever som påbörjat studier inom svenska för invandrare har ökat med 155 personer jämfört med år 2016 och totalt 826 elever har påbörjat svenska för invandrare under året. Tyvärr har det inte skett en ökning i andelen som uppnår godkänt betyg, 35 procent uppnådde godkänt betyg senast terminen efter kursstart.

Elevernas betygsresultat inom svenska för invandrare har under flera år legat under nämndens målnivå på 42 procent. Eftersom det inte finns någon relevant nationell statistik blir det svårt att avgöra om Nacka kommuns resultat inom svenska för invandrare är sämre eller bättre än andra kommuners.

Under året har flera initiativ tagits till att förbättra resultaten eftersom språkutbildningen är en så viktig del av integrationen. En viktig satsning har varit att i nära dialog med utbildningsanordnarna utveckla nya kursprogram och jobbspår som består både av språk- och yrkeskurser. Ofta sker detta utvecklingsarbete tillsammans med en arbetsgivare som behöver rekrytera.

Det går bättre för eleverna inom ämnet svenska som andraspråk, som efter en statlig reform utgör fortsättningen efter svenska för invandrare. De statliga styrmedlen för kurser i grundläggande- och

gymnasial vuxenutbildning är bättre och tydligare än inom svenska för invandrare. Därmed underlättas arbetet för utbildningsanordnarna. Detta avspeglas också i att Nacka kommuns elever har mycket goda resultat i dessa kurser, betydligt bättre än riksgenomsnittet, och 96 procent klarar kursen med godkänt betyg.

Verksamhet/År	SFI			
	2015	2016	2017	Δ, %
Antal elever start kurs under året	876	963	1199	27
Andel elever från Nacka	88	91	89	3
Andel kvinnor	59	55	48	-4
Andel ålder 16-19	2	2	2	0
Andel ålder 20-29	30	33	34	3
Andel ålder 30-39	39	36	37	-4
Andel ålder 40-49	19	21	18	1
Andel ålder 50-70	9	9	9	0
Antalet kursaktiviteter, start period, varav andel kurs:	1 145	1 262	1 641	10
Atal kursaktiviteter, start period, per elev	1,3	1,3	1,4	0
A	3	2	6	0
B	24	27	28	3
C	46	45	48	-1
D	28	26	17	-2
Andel status senast terminen efter kursstart:				
Godkänt betyg	35	35	38	3
Ej godkänt betyg	0	0	0	0
Avbrott	40	42	37	-5
Forsätter kurs	25	23	25	2

Resultaten inom den kommunala vuxenutbildningen är fortsatt mycket goda

Den kommunala vuxenutbildningen levererar goda resultat även i år. Varje år passerar cirka 4 500 elever Nacka kommuns 40 anordnare för kommunal vuxenutbildning. Nittio procent av de drygt 10 000 kursdeltagarna inom gymnasial vuxenutbildning och 94 procent av de knappt 1 000 kursdeltagarna inom grundläggande vuxenutbildning avslutade kursen med godkänt betyg eller högre under året. En starkt bidragande orsak till att det goda resultatet har bestått under flera år är det förtroendefulla samarbetet mellan kommunen och utbildningsanordnarna som bygger på ömsesidig tillit och ett systematiskt kvalitetsarbete. En mycket stor del av den gymnasiala vuxenutbildningen utgörs av lärlings- och yrkesutbildningar, eftersom eleverna i stor utsträckning vill hitta ett jobb och inser att en bra utbildning ger goda förutsättningar. Över hälften av Nackas elever inom vuxenutbildningen har ett annat modersmål än svenska och efterfrågar därmed utbildningar som kombinerar språk- och yrkeskurser och som genomförs i nära samarbete med en arbetsgivare som behöver rekrytera. I Nackas vuxenutbildning utvecklar flera utbildningsanordnare ett nära samarbete med dessa arbetsgivare och därmed blir målet med utbildningen tydligt för eleven.

Länets kommuner genomför varje år en gemensam elevenkät till alla elever i vuxenutbildningen. Svaren från enkäten år 2017 visar att Nackas elever generellt är mer nöjda med sin skola än elever från andra kommuner. De fem skolor i länet som får bäst helhetsomdöme från eleverna ingår alla i Nackas vuxenutbildning.

Samhällsorientering viktigt bidrag för integrering av nyanlända

463 elever har deltagit i samhällsorientering under året. Under hösten genomfördes en utvärdering av samhällsorienteringen som presenteras under våren. Utvärderingen visade bland annat att utbildningssamordnarna har en utmaning i att leverera samhällsorientering på vissa mindre vanliga språk.

Kvalitetsuppföljning inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt svenska för invandrare

Måluppfyllnadsgraden avseende både nationella och kommunala mål är hög inom samtliga målområden, med undantag för studieavbrott.

Studieavbrotten har minskat inom både gymnasial vuxenutbildning och svenska för invandrare. Däremot redovisas en ökning för grundläggande vuxenutbildning. Flertalet av avbrotten har en naturlig förklaring som flytt eller föräldraledighet. Vissa studieavbrott kan till och med anses vara positiva eftersom de beror på att eleven avbryter utbildningen på grund av anställning. Elever väljer idag fler kurser än tidigare. I snitt väljs 3 kurser per elev jämfört med 2,2 kurser föregående år. Detta orsakar avbrott, eftersom studierna i många fall blir alltför betungande. Sedan den senaste kvalitetsuppföljningen har utbildningsanordnarna framför allt förbättrat sina resultat när det gäller bransch- och arbetslivskontakter.

Sammantaget är vuxenskolornas resultat goda, vilket verifieras av elevers nöjdhet med kommunal vuxenutbildning i Nacka. Nackas resultat ligger högre än länsgenomsnittet.

Verksamhet/År	Grundläggande				Gymnasial			
	2015	2016	2017	Δ, %	2015	2016	2017	Δ, %
Antal elever start kurs under året	489	566	529	-8	2 490	2 776	2 783	0
Andel nackaelever	72	73	81	9	78	72	73	1
Andel kvinnor	65	70	61	-9	64	63	63	-1
Andel ålder 16-19	1	1	3	2	3	3	3	0
Andel ålder 20-29	36	35	35	0	54	53	50	-2
Andel ålder 30-39	38	40	39	-1	24	24	25	1
Andel ålder 40-49	19	19	18	-1	13	14	15	0
Andel ålder 50-99	6	6	6	0	6	7	7	1
Antalet kursaktiviteter, start period, varav andel kurs:	886	1 046	900	-14	8 660	9 405	9 847	5
Antal kursaktiviteter, start period, per elev	1,8	1,8	1,7	-8	3,5	3,4	3,5	4
Svenska som andraspråk	72	67	67	0				
Engelska	19	21	23	2				
Matematik	6	6	7	1				
Övrigt	3	6	3	-3				
Andel status senast terminen efter kursstart:								
Godkänt betyg	60	62	63	2	63	67	68	1
Ej godkänt betyg	3	5	6	1	9	10	10	-1
Avbrott	18	13	23	10	17	16	17	1
Forsätter kurs	19	20	8	-12	12	6	5	-1
Samhällsorientering, antal elever startande	169	268	463	73				

Rådslag med näringslivet

Nacka och Värmdö kommuner har under året, tillsammans med Arbetsförmedlingen och näringslivsrepresentanter etablerat ett arbetsmarknadsråd. Rådet har inlett sitt arbete med att lyfta fram frågor om samarbete för att underlätta arbetsgivarnas arbete med kompetensförsörjning. Parterna har vidare kommit överens om att arbeta med gemensamma rådslag i branscher som är strategiska för företagsutvecklingen i kommunerna.

Fler ungdomar i arbete eller studier efter insats av kommunen

Kommunen har ett aktivitetsansvar för ungdomar upp till 20 år som inte genomfört eller fullföljt gymnasieutbildning på nationella program.

Under året var 400 ungdomar mellan 16 och 19 år aktuella för uppföljning, vilken visade att ungefär hälften av ungdomarna redan var sysselsatta. De insatser kommunen erbjudit under året har

resultat i att 71 ungdomar har återgått till studier eller arbete. Antalet ungdomar som återgått till studier under året har ökat, jämfört med föregående år. Detta beror till stor del på en utökad uppsökande insats för ungdomar som snart fyller 20 år.

Fler feriejobb till ungdomar

Totalt 1 174 ungdomar, 560 flickor och 614 pojkar, sökte sommarjobb under året. Av dessa erbjöds hälften sommarjobb, varav drygt 450 i kommunens verksamheter och cirka 135 hos privata arbetsgivare. Kommunen finansierade drygt 400 jobb och Arbetsförmedlingen bidrog med cirka 40 via en särskild satsning från regeringen.

Jobbpeng bidrar till egen försörjning och minskat behov av bidrag

Kommunens målgrupper för arbetsmarknadsinsats är:

- Ungdomar mellan 18 och 24 år som står utanför jobb och studier.
- Personer som uppbär ekonomiskt bistånd.
- Nyanlända Nackabor inom etableringen.
- Invandrare med uppehållstillstånd som inte etablerats efter 24 månader.

Insats/Utredning Period: helår 2017	Antal kunder	Pågående	Avslutade insatser						Övrigt tas bort	Totalt
			Ny insats	Arbete eller studier			Övrigt			
				Arbete	Eget ftg	Studier		Summa		
Jobbpeng Enkel	87	36	1	37	2	6	45	5	11	51
Jobbpeng Förstärkt	131	100	3	18		3	21	7	14	31
Jobbpeng Språk- och arbetsintroduktion	393	212	114	41		10	51	15	41	180
Delsumma Jobbpeng	611	348	118	96	2	19	117	27		262
Andel av avslutade kunder, %			45	37	1	7	44	10		89
varav Jobbpeng Enkel			2	73	4	12	88	2	4	90
varav Jobbpeng Förstärkt			10	58		10	68	3	5	77
varav Jobbpeng Språk- och arbetsintroduktion			63	23		6	28	6	16	91
Utredning/rehabiliterande insatser	48	42	2			3	3	1	5	6
Totalt	659	390	120	96	2	22	120	28	5	268

I 142 personer ingick i målgrupperna under året. Av dessa har runt hälften varit redo för insatsen Jobbpeng. Kundgruppen som står längre från arbetsmarknaden har ökat. Främsta anledningen till detta är det ökade mottagandet av nyanlända till kommunen. Målet om att 65 procent av deltagarna efter avslutad insats från kommunen ska nå egen försörjning uppnåddes både för gruppen som fått Jobbpeng eller förstärkt Jobbpeng. För gruppen nyanlända som fått insats språk- och arbetsintroduktion nådde 28 procent målet.

De som inte nått målet egen försörjning har i stället erbjudits en insats hos Arbetsförmedlingen, svenska för invandrare eller andra studier. Ett mindre antal arbetar deltid, är föräldralediga, saknar barnomsorg eller är sjukskrivna. Förklaringen till att en så stor andel bytt insats är att kommunen i väntan på etableringsplan beviljat språkutbildning som sedan ofta ändrats i möte med Arbetsförmedlingen. Denna problematik har nästan helt upphört från och med att kommunen och Arbetsförmedlingen i slutet av året gör gemensamma etableringsplaner direkt när kunden anländer till Nacka.

Glädjande är att 51 nyanlända personer har nått egen försörjning under året. Av de nyanlända som anlände till Nacka kommun under 2015, och har gått ur etableringens två år under året, uppbär färre än 20 procent ekonomiskt bistånd efter avslutad insats.

Runt 500 personer hade någon form av rehabiliterande insats eller annan aktivitet. Flertalet hade insats hos Arbetsförmedlingen eller var sjukskrivna på hel eller deltid. Många är språksvaga i svenska, har medicinska hinder och/eller uppbär ekonomiskt bistånd. Andra arbetar deltid men kan inte försörja sig på det eller är föräldralediga.

Under året har 48 kunder fått förrehabiliterande insatser bland annat i Nacka Hälsosträdgård. Dessa insatser har haft ett positivt utfall och kunderna har gått vidare till nästa steg, till exempel förstärkt

Jobbpeng eller till vidare utredning med vården alternativt ansökt om samordnad rehabilitering eller sjukersättning hos Försäkringskassan. Omkring 90 procent har gått vidare till studier, arbete eller annan insats i kommunen.

Under året har en kontinuerlig uppföljning gjorts av de kunder som avslutats sin insats för sex månader sedan. Sex månader efter insatsen är knappt 80 procent i fortsatt arbete eller studier.

Samordnade insatser från flera samhällsaktörer

Fem samordningsförbund i Stockholms län med elva medlemskommuner, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Stockholms läns landsting, söker medel för projektet MIA - Mobilisering inför arbete. Projektet kommer att ha 2 500 deltagare, Nacka och Värmdö planerar sammanlagt för 355 deltagare under åren 2017 till 2020.

Under hösten har 52 personer deltagit i projektet varav 25 är Nackabor och 27 Värmdöbor. Av dessa 25 tillhör 14 personer kommunens målgrupper. Majoriteten av deltagarna från Nacka är kvinnor.

Förstudie rätt insats - rätt ersättning

Nacka kommun har via samordningsförbundet VärNa fått en förstudie beviljad med syfte att analysera personer som bedöms sakna arbetsförmåga men inte uppfyller kriterierna för sjukersättning. Förstudien ska samordnat analysera arbetsmodell och målgrupp över myndighetsgränserna för att finna metoder och samordnade insatser som leder till att dessa personer får en ökad livskvalitet, rätt insats samt rätt ersättning. Förstudien startade under hösten och lämnar sitt resultat till VärNas styrelse i mars.

Samarbetet med Arbetsförmedlingen kring nyanländas etableringsplan

Arbetsförmedlingen Nacka Värmdö och Nacka kommun har sedan tidigare tillsammans med Värmdö kommun ingått en överenskommelse om gemensam etableringsprocess. Parterna träffas för gemensamma etableringssamtal med nyanlända Nackabor, med målet att bättre samordna insatserna från kommunen och Arbetsförmedlingen. Under året har handläggningstiderna för det så kallade "glappet" minskat från 114 dagar första halvåret till 42 dagar andra halvåret. I januari 2018 är ledtiden nere på 15 dagar.

Nacka kommun och Arbetsförmedlingen Nacka Värmdö har en gemensam överenskommelse om samverkan kring unga som varken arbetar eller studerar. Syftet med överenskommelsen är att genom samverkan, utifrån lokala behov, långsiktigt och varaktigt minska ungas arbetslöshet.

Under året har det varit möjligt att anställa personer på så kallade extratjänster inom offentlig verksamhet eller i en ideell förening. En extratjänst innebär att nyanlända och vissa långtidsarbetslösa personer kan anställas med finansiering från Arbetsförmedlingen. Kommunen kan därmed få extra resurser och ekonomisk ersättning samtidigt som arbetssökande får en chans att komma in i arbetslivet. Tjänsten får dock inte ersätta en ordinarie tjänst. Under året har 25 personer boende i Nacka kommun fått en extratjänst varav sju personer anställdes av Nacka kommun. Under 2018 intensifieras arbetet med att matcha arbetsplatser i kommunen med arbetssökande.

Jobbspår inom bristyrken för att öka antalet i egen försörjning

Det finns ett stort behov av kompetensförstärkning inom många branscher/yrken samtidigt som det finns ett stort antal arbetsföra arbetslösa inskrivna på Arbetsförmedlingen lokalt. Därför initierade kommunen och Arbetsförmedlingen Nacka Värmdö ett projekt om att samordna insatser för att öka antalet i egen försörjning.

Som en del i projektet arbetade parterna under hösten fram en överenskommelse om fördjupad samverkan om nyanländas etablering på arbetsmarknaden. Det övergripande målet med överenskommelsen är att långsiktigt korta etableringstiden till två år genom lokala jobbspår inom

bristyrken. Hittills har parterna, tillsammans med kommunens jobb- och utbildningsanordnare, utvecklat tio olika lokala jobbspår inom följande yrkesområden: barnomsorg och skola, kök och restaurang, fastighetsskötsel, vård- och omsorg samt transport. I jobbspåren kombineras yrkeskurser med arbetsplatsförlagt lärande (APL). I de flesta jobbspår ingår också svenska för invandrare. Varje jobbspår knyts till en arbetsgivare som har behov av att anställa.

Målet är att 250 personer ska delta i jobbspår under 2018 och att 75 procent av de som genomfört och avslutat ett jobbspår efter 90 dagar ska ha arbete eller delta i reguljära studier.

Parterna planerar att utveckla fler jobbspår under 2018. Exempelvis finns behov av jobbspår inom bygg- och anläggningsområdet och inom besöksnäringen.

Samarbete med föreningslivet – projektbidrag för inkludering

Under året har 28 ansökningar för projektbidrag från föreningar inkommit. Av dessa har 16 ansökningar beviljats till 15 olika föreningar, vilket är en likvärdig siffra från föregående år. Projektens huvudfokus har varit att integrera nyanlända Nackabor i föreningslivet. Av de projekt som beviljats bidrag för året finns aktiviteter som kreativt skapande, babyträffar, cykelkurs, kompisförmedling och paddlingskurs.

Digitalisering och robothandläggning ger ökad tillgänglighet och effektivitet

I april digitaliserades ansökan om ekonomiskt bistånd och omkring 70 procent av ansökningarna sker nu digitalt. Under november togs nästa steg i den digitala utvecklingen med att, som första verksamhet i kommunen och som en av de första kommunerna i landet, införa automatiserad handläggning via robotteknik. Genom att använda ny teknik utförs uppdragen effektivare, kunden får sitt beslut snabbare och kan även följa sitt ärende digitalt på ett enkelt sätt.

	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2017	
◆	Andel kursdeltagare inom gymnasial vuxenutbildning med lägst godkänt betyg. (Egen mätning).		89 %	88 %	90 %	T2 T3
●	Andel kursdeltagare inom grundläggande vuxenutbildning med lägst godkänt betyg. (Egen mätning).		94 %	91 %	90 %	T2
◆	Andel kursdeltagare inom svenska för invandrare som senast terminen efter kursstart med lägst godkänt betyg. (Egen mätning).		38 %	35 %	42 %	T1 T3
●	Andel kursdeltagare som får lägst godkänt betyg kursen svenska som andraspråk (Skolverket).		95 %	96 %	96 %	T3
■	Andel Nackabor som har egen försörjning via arbete, studier eller eget företagande direkt efter avslutad arbetsmarknadsinsats från kommunen. (Kolada)		64 %	40 %	65 %	T1
●	Andel Nackabor som har egen försörjning via arbete, studier eller eget företagande sex månader efter avslutad arbetsmarknadsinsats från kommunen. (egen mätning).		67 %	78 %	64 %	T1 T2 T3

3.2 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nyanlända nackabors bostäder finns i alla kommundelar

Genomgångsbostäder för anvisade nyanlända finns i alla kommundelar och i olika typer av bostäder. Kommunen har hyrt in bostäder via privata fastighetsägare, privatpersoner och byggt flerbostadshus på tidsbegränsat bygglov. Dessutom bor nyanlända i bostadsrätter som kommunen köpt in under året och i kommunens egna fastigheter som ställts om till bostäder.

Positiv utveckling för etablering av ensamkommande barn och ungdomar

Under hösten har verksamhets- och kvalitetsuppföljningar av stödboenden och hem för vård och boende (HVB) för ensamkommande barn och unga genomförts. Uppföljningen visar att utvecklingen fortsätter gå åt rätt håll och att samtliga boenden kontinuerligt arbetar med att stötta de ensamkommande ungdomarna till självständighet och ansvarstagande.

Verksamheterna arbetar i enlighet med Nacka kommuns ställda krav på insatser för stärkta språkkunskaper, integrering och utbildning. Över 90 procent av barnen och ungdomarna går i skola och är aktiva i fritidsaktiviteter. Elva procent arbetar.

En enkätundersökning visar på positivt utfall för insatser inom utbildning och integrering. De barn och unga som svarat på enkäten ser i mycket hög grad en bra framtid för sig och uppger att de har tillräckliga språkkunskaper i svenska för att klara sin vardag. Flertalet svarar att de är redo för ett eget boende.

Entreprenörshubb för fler i egen försörjning

Verksamheten gick under året från att vara ett pilotprojekt till att bli en ordinarie verksamhet. Syftet har varit att stötta nyanlända och utlandsfödda Nackabor som vill starta eget företag. Det långsiktiga målet är att förkorta etableringstiden för nyanlända och få fler till självförsörjning genom egenföretagande eller anställning. Under året har cirka 50 personer deltagit i entreprenörshubbens olika aktiviteter, till exempel seminarier och affärsrådgivning på olika språk. Fem individer har startat företag, två har startat socialt företag och tre omsatt sitt entreprenörskap i föreningsform. Entreprenörshubben har under hösten drivits ihop med olika partners under hösten och fick i december medel beviljade från Europeiska Socialfonden (ESF). Från årsskiftet 2017/2018 ingår verksamheten i ett treårigt projekt, *Entreprenör i Sverige*, i samverkan med SFI-skolorna med syfte att tidigt fånga upp entreprenörskapet hos nyanlända.

Nackabors erfarenheter ska tas tillvara. Mötesplatser för innovation och entreprenörskap bidrar till ett välkomnande, inkluderande och mångkulturellt samhälle. Nyanlända nackabors bostad finns i alla kommundelar. Kommunen skapar möjlighet till språkutveckling, ökad integration och jobb i samspel med civilsamhälle och näringsliv.

	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2017	
■	Antal kunder som efter insats från kommunen startar eget företag under ett år. (Egen mätning)		5	8	25	T1 T2 T3
◆	Antal procentenheter lägre arbetslöshet bland utrikesfödda i Nacka, jämfört med referenskommuner (Arbetsförmedlingens statistik).		11,1 %	12,6 %	10,5 %	T1 T2 T3
■	Andel anvisade nyanlända i egen bostad vid etableringsperiodens slut (Egen mätning).			7 %	40 %	T1 T2 T3

3.3 Stark och balanserad tillväxt

Projekt för Akademiker – Mina kollegor

Projektet Mina kollegor har varit en delverksamhet inom entreprenörshubben under andra halvåret. Syftet har varit att stötta nyanlända och utlandsfödda Nackabor med akademisk utbildning till självförsörjning. Ambitionen har varit att synliggöra och tillvarata nyanländas talang och kompetens. Nacka kommun har varit en av de mest aktiva arbetsgivarna och flera deltagare har nu antingen praktik eller anställning inom kommunens verksamheter. Totalt deltog 35 individer i coaching och aktiviteter under året. Projektet summeras och resultatet analyseras under våren 2018.

Företagens tillgång till medarbetare med relevant kompetens

Svenskt Näringsliv mäter årligen ett antal indikatorer som visar på det lokala kommunala

näringslivsklimatet. Nacka placerar sig åter på plats nummer tre, efter Solna och Sollentuna, vid en helhetsbedömning av landets kommuner. En av dessa indikatorer baseras på företagens bedömning av tillgång till kompetens. Där hamnar Nacka på plats 133, vilket är en förbättring jämfört med föregående år.

När Nacka växer ökar antalet arbetsgivare som har behov av arbetskraft. En viktig del är att ge arbetsökande Nackabor förutsättningar att stärka sina kunskaper och färdigheter så de matchar arbetsgivarnas och näringslivets behov kompetens.

	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2017	
■	Företagens tillgång till medarbetare med relevant kompetens. (ranking Svenskt näringslivs näringslivsranking).		190	133	100	T3
■	Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som fått egen försörjning (Egen mätning)		64 %	44 %	65 %	T1 T2 T3

3.4 Maximalt värde för skattepengarna

Omställning till sänkta statliga ersättningar för ensamkommande stor utmaning

Vid halvårsskiftet sänktes de statliga ersättningarna för mottagandet av ensamkommande barn och unga. Den tidigare modellen med full kostnadstäckning ersattes med två olika ersättningsnivåer baserat på schabloner; 0 till 18 år 1 350 kronor per dygn och 18 till 21 år med uppehållstillstånd 750 kronor per dygn.

Många ungdomar har under hösten skrivits upp i ålder genom Migrationsverkets åldersbedömning. Från det datum som Migrationsverket fattat beslut om åldersuppskrivning utgår ingen statlig ersättning till anvisningskommunen. Från beslutsdagen fram till dess beslutet delgivits ungdomen och kommunen så att ungdomens placering kan avslutas har kommunen burit hela kostnaden.

Kommunen har möjlighet att återsöka faktisk kostnad för särskilt vårdkrävande placeringar. I dagsläget handlar det om cirka 24 ärenden där insatsen är vård och behandling, vilket motsvarar cirka tio procent av målgruppen.

Fortsatt stor ökning av försörjningsstöd till nyanlända

Under året har 1 137 hushåll fått ekonomiskt bistånd, en ökning från föregående år med 103 hushåll. Kostnaden för ekonomiskt bistånd per kommuninvånare har ökat från 557 kr till 616 kr. En förklaring till kostnadsökningen är en ökad andel barnfamiljer. Antalet barn i hushåll med ekonomiskt bistånd har ökat med 347 barn från föregående år, vilket beror på att ett större antal nyanlända barnfamiljer mottagits under året. Andelen nyanlända barnfamiljer med ekonomiskt bistånd är 43 procent, att jämföra med samtliga hushåll inom ekonomiskt bistånd där 29 procent är barnfamiljer.

Andelen nyanlända hushåll med ekonomiskt bistånd har ökat från 23 procent år 2016 till 31 procent under året. Jämfört med föregående år är det 120 fler hushåll. Det beror främst på att antalet nyanlända som anvisats till kommunen ökat.

Andelen unga vuxna inom ekonomiskt bistånd har ökat. Den främsta anledningen till detta är att ensamkommande unga under året placerats i träningslägenheter och uppbär ekonomiskt bistånd som sin primära försörjning, eftersom de fortfarande är gymnasiestuderande.

**Jobbpeng bidrar till egen försörjning och minskat behov av bidrag.
Individanpassade insatser och flexibel vuxenutbildning innebär en snabb och effektiv väg in på arbetsmarknaden.**

	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2017	
●	Andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd (Kolada)		37,7 %	34 %	35 %	T3
■	Andel unga vuxna med ekonomiskt bistånd (Kolada)	3 %	2,8 %	3,4 %	2,5 %	T3
●	Kostnad för utbetalt ekonomiskt bistånd, kr/invånare (Kolada)	539	530	616	645	T3
■	Genomsnittlig insatstid innan egen försörjning. (Egen mätning)		201	240	195	T1 T2 T3

4 Ekonomiskt resultat

Negativ avvikelse på 46,6 miljoner kronor

Det ekonomiska utfallet för året innehåller nettokostnader om 224,4 miljoner kronor, en negativ avvikelse med 46,6 miljoner kronor jämfört med budget. Utfallet är 37,9 miljoner högre nettokostnader jämfört med prognos i samband med tertialbokslut två.

Stor ökning av kostnaderna för ekonomiskt bistånd

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har en negativ avvikelse på 15,7 miljoner kronor jämfört med budget. Orsaken är framförallt att antalet hushåll har ökat, en ökning från 1 034 hushåll till 1 137 hushåll. Det är utrikesfödda som står för den stora ökningen. Bland hushållstyper är det framförallt barnfamiljer som ökar, en ökning med 22,7 till 31,2 procent jämfört med föregående år.

Genomsnittskostnaderna för nyanlända hushåll är högre vilket bidrar till en totalt sett högre genomsnittskostnad under året jämfört med föregående år.

Genomsnittskostnaden för ekonomiskt bistånd per kommuninvånare har ökat från 557 till 615 kronor. Huvudorsaken är en ökning av inkomstsvaga hushåll i form av nyanlända Nackabor. En annan orsak är det så kallade glappet - Arbetsförmedlingens sent upprättade etableringsplaner som innebär att de nyanlända saknar försörjning när de bosätter sig i Nacka kommun.

Genomsnittskostnaden för tillfälligt boende per hushåll har minskat med 57 446 kronor till 35 741 kronor däremot har antalet hushåll med tillfälligt boende ökat med 104 hushåll, vilket är en ytterligare orsak till den totala kostnadsökningen.

Kostnaderna för arbetsmarknadsinsatser och vuxenutbildning är generellt lägre än budget

Detta beror av delvis förändrad strategi där mer av insatserna inriktas på vuxenutbildning i form av yrkesutbildningar, i förhållande till andra arbetsmarknadsinsatser. Arbetsmarknadsinsatser har en positiv avvikelse på 4,9 miljoner kronor och vuxenutbildning, inklusive svenska för invandrare, har en positiv avvikelse på 1,5 miljoner kronor.

Verksamheten ensamkommande uppvisar stor budgetavvikelse

Verksamheten för ensamkommande barn uppvisar en nettokostnad på 27,8 miljoner kronor, en negativ avvikelse med 28,0 miljoner kronor. En orsak är fler anvisade barn och att dessa hade ett generellt större vård- och omsorgsbehov vilket ledde till högre boendekostnader. En annan orsak är att den nya statliga schablonersättning som gäller från och med halvårsskiftet är väsentligt lägre.

Verksamheten ensamkommande barn utgår från socialtjänstlagen vilken är en rättighetslagstiftning. Rättssäker myndighetsutövning för barn innebär att det alltid är det individuella behovet av vård- och omsorg som styr valet av insats och därmed boendeform. Möjligheten att fullt ut påverka kostnaderna så att de motsvarar de statliga ersättningarna är därför begränsad.

Verksamheten bostadsförsörjning till nyanlända uppvisar en budgetavvikelse på 6,2 miljoner kronor

Verksamhetsområdet bostäder för nyanlända nackabor uppvisar en nettokostnad på 6,2 miljoner kronor, en lika stor negativ avvikelse i förhållande till budget. Den främsta orsaken är att de bostäder som tas fram har en högre kostnad i förhållande till de bruksvärdeshyror som de nyanlända betalar, en skillnad på cirka 500 kronor per kvadratmeter och år. En annan förklaring är svårigheten att matcha anvisade hushåll med framtagna bostäder på ett optimalt sätt så att bostadsytan inte blir för stor. Den genomsnittliga ytan per person är i dagsläget 21 kvadratmeter. Effekten av en effektivare matchning och minskad yta per boende är dock begränsad. En minskning med i genomsnitt en kvadratmeter innebär 0,3 miljoner lägre nettokostnader, det vill säga skillnad mellan kostnad och intäkt per kvadratmeter, för bostadsförsörjningen.

Myndighet och huvudmannorganisationen visar högre kostnader jämfört med budget

Den främsta orsaken till avvikelserna härrör till ökade personal- och bemanningskostnader.

Verksamhet, tkr	Ack utfall 2017			Ack budget 2017		Utfall 2016		
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Utfall intäkter	Utfall kostnader	Utfall netto	Budget netto	Budget- avvikelse	Intäkter	Kostnader
Grundläggande vuxenutbildning, check	1 387	-6 596	-5 209	-5 953	744	1 845	-7 136	-5 291
Gymnasial vuxenutbildning, check	27 332	-61 368	-34 036	-34 077	41	21 454	-56 247	-34 793
Svenska för invandrare, check	728	-13 026	-12 298	-12 997	699	1 671	-11 508	-9 837
Arbetsmarknadsinsatser, check	0	-22 829	-22 829	-25 926	3 097	0	-21 185	-21 185
Arbetsmarknad, övrigt	3 402	-31 108	-27 706	-31 192	3 486	1 046	-22 283	-21 237
Samhällsorientering, kundval	110	-2 872	-2 762	-3 214	452	0	-733	-733
Ekonomiskt bistånd	757	-77 240	-76 483	-60 755	-15 728	1 131	-62 998	-61 867
Ensamkommande barn	155 266	-183 099	-27 833	226	-28 059	213 631	-206 908	6 723
Nyanlända flyktingar	44 447	-7 932	36 515	36 531	-16	52 146	-39 240	12 906
Nyanlända flyktingar, bostadsförsörjning	25 275	-31 447	-6 172	0	-6 172			
Nämnd	0	-799	-799	-758	-41	0	-1 184	-1 184
Myndighet och huvudmannauppgifter	12 059	-56 826	-44 767	-39 649	-5 118	0	-43 524	-43 524
Summa	270 763	-495 142	-224 379	-177 766	-46 613	292 924	-472 945	-180 021

5 Investeringar

Investeringar utfall mot budget

Investering utfall mot budget

Investeringar, tkr	Budget 2017	Utfall	Avvikelse

Tre största projekt

Tre största projekt, tkr	Budget	IB	Inkomster	Utgifter	Netto	UB

6 Åtgärdsplan

En åtgärdsplan för att komma tillrätta med de avvikelser som uppkommit under året, främst inom verksamheterna ekonomiskt bistånd, ensamkommande barn och unga och bostadsförsörjning till nyanlända ska behandlas vid ett extrainsatt nämndsammanträde den 29 januari 2018. Det huvudsakliga åtgärderna samt effekter av dessa kommer att redovisas i kommande bokslut.

Åtgärder för kostnadsänkning	År / månad	Beslutsdatum	Budgeterad kostnadsänkning eller intäktsökning, Tkr	Varav personal, tkr	Utfall åtgärder, tkr	När i tid åtgärd fått full effekt	Kommentar
Ekonomiskt bistånd	2018-01	2018-01	-8 000	0	- 78 889	2018-12	Se separat ärende, arbets- och företagsnämnden
Ensamkommande barn	2018-01	2017-12-13	-10 000	-3 000	-15 000	2018-12	Se separat ärende, arbets- och företagsnämnden
Nyanlända, bostadsförsörjning	2018-01	2017-12-13	-4 000	0	-6 000	2018-12	Se separat ärende, arbets- och företagsnämnden
Myndighets- och huvudmannorganisationen	2018-01	2018-01-29	-6 600	- 6 600	0	2018-12	

7 Åtgärdsplan